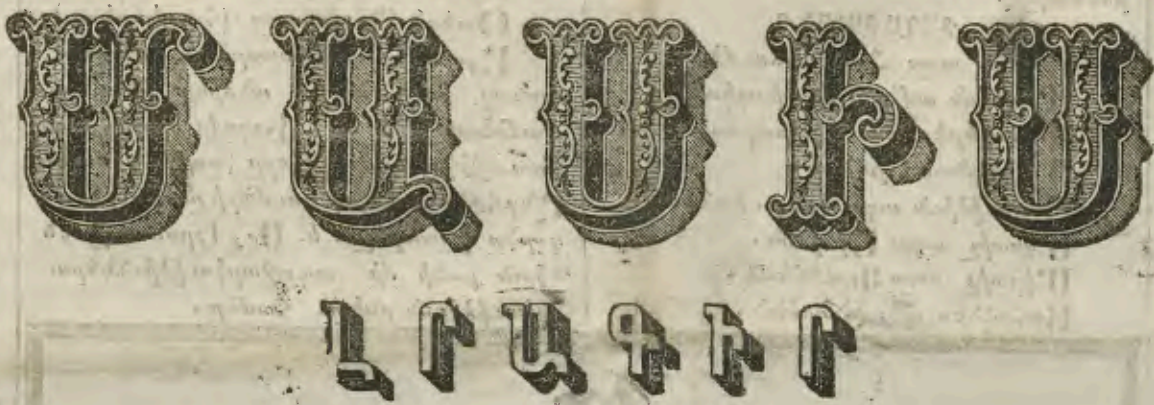

Տարեկան գինն է 140 դր. 75
Վեցամսեայ „ 75
Մէկ ժամուցումն տողին 5 դր. 75 է
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:
Ստորագրութիւնները ամսայն 1 դր. 75 կը սկսուին:

Դարս երշախիք լրացիրեքուն ճամբս
ծախքը առնողին վրայ է:
Լրացրոյս վերաբերեալ ճամբի կամ ո
ւր իշէ. գրութիւն Խմբագրին պիտ
ուղղուի. եւ ամսոց ճամբուն ծախ
քը խրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 5 ԱՊՐԻԼ

Եւրոպայէն եկած վերջին լուրերը արտերն հանգարտեցընելու վիճակի մէջ չեն:

Արշալայի և մանաւանդ չուն գարիայի մէջ տիրող յուզմունքը, լատինիոյ և Իտալիոյ տէրութեանց բռնած պատերազմական դիրքը և չունի խնդրոյն դեռ անընթաց մնալու մէկ մէկ գլխաւոր պատճառներ են հասարակաց սիրտն անհանգիստ ընելու:

Եւրոպայի անհանգստութենէն Եւրոպայի քաղաքագետներն ալ ազատ չեն: Եւրոպայի տէրութեան պաշտօնէն նախագահ Լորտ Սալմսթրիքը ընդ ընտրողներուն շը նորհակալութեան գիր մը ուղղած է, որուն մէջ հետեւեալ ուղղութեան տարածանքները կը կարգանք:

« Զինարար ուրախուիլ որ Եւրոպայի վիճակն այսօրուան օրս երկուքն և անհանգիստութեան մեծ նիւթ մըն է: Եւրոպայի քաղաքներն ու տէրութիւնները կը զինուորին ծովու և ցամաքի վրայ: Եւրոպայի քաղաքներ կան ոչ միայն ներքին անհամաձայնութիւններու վրայ, այլ և արտաքին վիճակներու վրայ, որոնք կրնան ողորակ արդիւններ ու հետեւութիւններ ունենալ:

« Եւրոպայի անհանգստութեան յոյս ունինք որ կառավարութեանց խոհմունքները կը յաջողի վտանգէն առաջ քննարկելու, և յառաջդիմելու արդիւնքներ ալ մարտին պէս՝ առիթով նման կուգայ ու գաղտնի պէտքերով, ինչպէս կըսէ հին առածը: »

Եւրոպայի լրագրողներուն ալ կարծիքը կաղապարեան նպատակով է, և ամենն ալ պատերազմի փոթորիկ կը նշմարեն Իտալիոյ հորիզոնին վրայ:

Արշալայի թէ Փարիզի աւտորիտիտան դեպքան Միլիթընը իշխանը իւր տէրութեան կողմէն խաղաղասիրական պայտն լուծելու տուերէ Վաղդիոյ կառավարութեան, հաստատելով թէ Իտալիայի մէջ ընած զինուորական մեծ պատրաստութիւններն ու շարժումները պաշտպանողական նպատակաւ են միայն: Բայց աս փայտն լուծելու չեն կրցեր համոզել Վաղդիոյ կառավարութիւնը, որ մեծ փութով կը զինուորական պատրաստութիւններն յառաջ կը տան:

Չունգարիայի մէջ յուզմունքն օրէ օր աւելնալու վրայ է: Եւրոպայի անհանգստութիւններուն պատճառաւ տեղ տեղ խռովութիւններ ծագեցան, և մինչև կըսուինք եղան որոց մէջ մեղմեցնելու ալ կը գտնուին:

Իտալիոյ վիճակը թիւերնուս մէջ ծանուցելու էինք, թէ Լատինիոյ կայսրն անձամբ Չունգարիա երթալով երեսփոխանաց ժողովը պիտի բանայ և Չունգարիայի թագաւոր պիտի պատկուի: Այսպէս այս դիտարկութիւնը կատարուած գտնուելու վրայ կասկած կայ: Չունգարիայի ազգային երեսփոխանաց ժողովը հաճութիւն չպիտի տայ

կրնան Վ. Պրանչիսկո Յովսէփի կայսրը Չունգարիայի թագաւոր պատկուելուն: որովհետեւ 1848 ին Սահմանադրութեանը նայելով, երեսփոխանաց ժողովը իրաւունք չունի Չունգարիայի թագաւոր ճանչնալու մինչև որ Չունգարիայի թագաւորութեան բոլոր մասերը հոն ներկայացած ըլլան երեսփոխանութեամբ: Գանք որ Սլավ երկիրները՝ ինչպէս են Եւրոպայի և Խորաթիա տարածքները, երեսփոխան չունին Չունգարիայի ազգային ժողովին մէջ: Ինչպէս, կըսուի թէ այժմեան կայսրը հօրեղբայր Ֆրանցիսկո կայսրը 1848 ին կայսրական աթոռէն հրաժարած ժամանակը Չունգարիայի թագաւորական աթոռէն ալ հրաժարած չէ պաշտօնական կերպով: Ուստի Վ. Պրանչիսկո Յովսէփի կայսրը հիմա Չունգարիայի թագաւոր պատկուելու ըլլայ նէ, երկու թագաւոր մէկէն ունենցած կըլլայ յիշեալ երկիրը: Եւս պատճառաւ Չունգարիայի երեսփոխանաց ժողովը պիտի պահանջէ եղբոր որ նախ հրաժարեալ Ֆրանցիսկո կայսրը Չունգարիայի թագաւորական աթոռէն ալ օրինաւորապէս հրաժարի, և յետոյ Վ. Պրանչիսկո Յովսէփի կայսրը թագաւոր պատկուի:

Չունգարիայէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ քանի մը քաղաքներու մէջ ժողովուրդը ոտք ելելով տէրութեան շէնքերուն վրայէն արծիւ նշանները քակելու փորձեր են, և անպստութեան զինուորներուն վրայ յարձակելով դանդաղ ծեծելու ու վերաւորներ են: Ոստիկանացիներն ալ քարկոծել են:

Իտալական Բերսերիան զանազան լրագրող կը ծանուցանէ, թէ քանի մը Վաղդիոյ լրագրողներն այս օրերս Իտալիա ճանապարհորդութիւն ընելով, երբոր Վ. Լենտիկի գացել են, քաղաքներ կառավարելու զանգուրդ ստացան փոփոխելու, թէպէտ յիշեալ լրագրողները կանոնաւոր անցողիկներն ունենին զորոնք Փարիզի աւտորիտիտան դեպքանտունն ալ վաւերացուցել էր:

Նիւստիտանի մէջ սկսած ահազին սովին օգնութեան հասնելու համար Վաղդիոյ մէջ նպատակ ընելու թիւերն կը կազմուին և մեծազու մար ստակ կը հաւաքուին:

Վաղդիոյ Տէրութեան ղեկները Մեյնհայմ* մէջ նոր յաջողութիւն մը ձեռք բերին: Ազգային թագաւորը յաղթութեամբ փախաւ իր մայրաքաղաքէն և դաշնադրութիւն մը ստորագրեց որով երկրին մէկ մասը Վաղդիոյ կողմը կը թողու և վաճառականութիւնը դիւրացնելու ու աւազակութիւնը վերջացնելու կը խոստանայ:

Վաղդիոյ ձեռքն անցած վերջինը եալ երկրին մէջ հարուստ արհեստներ կան:

Վաղդիոյ Միացեալ Վահանգներն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ Վաղդիոյ մօտ մեծ կղզի մըն որուն քանակները քննարկուի են:

նեն թէ Վաղդիոյ վիճակներն բաժնուող և զատ հասարակապետութիւն հաստատող հարաւային եօթնամիջանդները չորս գործակալ ընտրել են, որոնք Վաղդիա և Նիւստիտան երթալով պիտի խնդրեն որ իրենց նոր հասարակապետութիւնը զատ տէրութիւն ճանչցուի, և ասոր փոխարէն առեւտրական մեծ դիւրութիւններ պիտի ընծայեն Նիւստիտան Վաղդիոյ տէրութիւններուն:

Նիւստիտան ուրբաթ* օրը հեռագրով լուր եկաւ Վ. Պարիս թէ Վաղդիայի մէջ նորէն մեծ խռովութիւն մը ելել է, բայց զինուոր զօրութեամբ զսպուել է, և 60-80 հոգի մեռել են:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

« Բանի մը տարին ի վեր զանազան պարագաներու պատճառաւ կայսերական կառավարութեան ընդհանուր զինուորական ձեռնարկութիւններն պատճառաւ արտաքին կարգի ծախքերը, և վերջին պատերազմին ժամանակը բնականաբար և զգալի կերպով աւելցած ծախքերն ամփոփելու չափաւորելու անհնարութիւնը հետեւեալ ունեցան դանձուց պաշտօնատան եկամուտներուն անբաւականութիւնը, որով շատ պարտքեր անվճար մնացին:

« Եւրոպայի տարեկան բացը մէկ կողմէն իննցում թիւերն ու միւս կողմէն եկամուտի աւելնալով մեծապէս պզտիկացաւ, և կայսերական կառավարութիւնն ալ նոր տնօրէնութիւններ ընելու վրայ է այս բացը բոլորովին դոյնելու և յիշեալ պաշտօնատան եկամուտն ու ծախքը ճշդիւ հաւասարակշիւելու համար, ինչպէս որ դանձու հաշուեցուցան հրատարակուած ժամանակը պիտի տեսնուի, բայց պարտքերը մէկ անգամ եղած, և ժողովրդեան զանազան կարգերն ալ տէրութեան գանձուն վրայ զանազան անուամբ առնելը ունենալով, կայսերական կառավարութիւնը որուն ամեն ժամանակ ունեցած բարեւեր դիտարկութիւնները չեն ներքէ իրեն հանդուրժել որ մասնաւորաց կամ ընդհանուր շահերը վնաս կրեն, մտածել էր տէրութեան վրայ առնելը ունեցողները վնաս ազատ պահել մեծ գոհներ ընելով իր կողմէն, և հասարակութիւնն ալ ազատել այն դժուարութիւններէ որ առեւտրական գործողութիւնները կը կրէին այս վիճակին պատճառաւ: ասոր համար փոխառութիւն մը Եւրոպայէն ընելու ձեռք գրել էր հարկերը 53/100, և բաւական երաշխաւորութիւններ անոր կապել էր գանձուն եկամուտի վրայ: Պարագաներն արգելք ըլլալով այս փոխառութեան յաջողութեան, եղած պայմանադրութիւնն ալ աւելուցաւ: Տեսնելով իրաց այս վիճակը, որ դիպած պարտքերն անվճար մնալով տէրութեան վրայ առնելը ունեցողներուն ներքէ թիւեր օր պիտի աւելցնէ, կառավարութեան և երկրին վարչութեան խոշոր օտ պիտի ըլլայ և ան դործերը պիտի արգելէ, հարկ եղաւ

դարման մը ընել ասոր ներքէն տնօրէնութեամբ մը: այսինքն տէրութեան բնակիչներուն՝ իրենց վեհապետին, իրենց կառավարութեան և իրենց հայրենեացի ունեցած փորձեալ հաւատարմութեանն ու անձնաւորութեանը հրաւերը մը ընել: Վաղդիոյ գիտէ այն անկեղծ ջանքերը որ եղան առջեւ թղթադրամաց բարձմանը համար, և այս բարձումը հարկաւոր ճանչցուած էր այն բազմաթիւ անպատեհութիւններուն համար որ ունենին յիշեալ թղթադրամները որոց գումարը հասարակութեան անձանց տէր էր, վրային թուահամարներն ու եղանակին ալ որոշուած էր: Ուստի պարտք համարուեցաւ այն պատեհութեան չհետեւել, և ամեն փափաքել երաշխաւորութիւնները միացնել: Եւրոպայի որոշեալ թիւէ մը աւելի թղթադրամ հանելու անհնար ընել: հաստատուն եկամուտներ կապել որոշեալ պայմանաւոր մը մէջ թղթադրամները վերջնելու համար, կանոնաւոր և հասարակութեան կատարեալ փոխառութիւն ապագող մատակարարութիւն մը անոնց համար հաստատուի: նոյն առթիւ վերջնելու անհնար հին հինգնոյնը և ուրիշ անհնար դրամները որոնք առեւտրական գործերու մէջ շփոթութիւն կը ձգեն: վերջապէս դրամագլուխ մը պարտատէր ճամբայներ, նաւահանգիստներ, ջրանցքներ շինելու կամ նորոգելու համար, որոնցմով առեւտրական գործողութիւնները կը դիւրանան ու կը շարունակուին: Եւս նպատակաւ հետեւեալ տնօրէնութիւնը որոշուեցաւ:

301. 1. Եւր թղթադրամ պիտի հանուի 1250 միլիոն դոլարով: այս թղթադրամները Օմաններուն տէրութեան ամեն կողմը պիտի շրջաբերին իրեն դրամ, և տէրութեան ամեն պաշտօնատններէն ու անոնցներէն պիտի ընդունուին բաց ի մաքսերէն:

301. 2. Եւս գումարին 250 միլիոնը պիտի սահմանուի 375 միլիոն դոլարով և մաքուր ստանդարտ դրամագլուխ մը երկու երրորդ մասը կազմուի, որ պիտի գործածուի ինչպէս որ վարը ըստած է, Եւրոպայի վրայ փոխանակութիւնը բռնելու, և մնացեալ 1000 միլիոնը պիտի գործածուի այժմեան պարտած թղթադրամները վերջնելու և տնօրէնական ձեռքով մը 1276 էն և անկէ առջեւ թուականներէն տէրութեան գանձուն վրայ մնացած պարտքերը վճարելու:

301. 3. Եւր թղթադրամներուն ելելը մինչև 1862 մարտի վերջը կատարուելու համար, հիմնուելու 1250 միլիոնի թղթադրամներուն պատրաստութեանը ձեռք պիտի գործուի: Թղթադրամ յատուկ գործարաններու մէջ պիտի շինուի այն կերպով որ անոր նման խաղաղութեան հարկն ըլլայ: Թուղթերը քանի որ տրաւին հետզհետեւ պիտի յանձնուին վճարման յանձնագրովին որուն վրայ անդին խօսուած է: հոն թուահամար պիտի գրուի վրային և յատուկ կնիք մը պիտի դրուի: Ինչպէս թղթադրամները շինուած պատրաստ պիտի ըլլան մարտին: Փոխանաւ

կուսակցութիւնը բռնեց զորոգութիւնները նոյն ամսոյ վերջէն պիտի սկսին:

ՅՕԳ. 4. փոխանակութիւնը բռնեց սահմանուած 375 միլիոն զուրուշի մետաղեայ դրամագումարը 1852 մարտի վերջը պատրաստ ըլլալու համար, արդէն գտնուած թղթադրամաց կտրուկներուն վրայ անմիջապէս 150 միլիոն զուրուշի թղթադրամ պիտի կոխուի այս նպատակին սահմանելու 500 միլիոնի վրայ, 100 50 և 20 զուրուշիոց: Եւս 150 միլիոն զուրուշի թղթադրամներուն ետեւ արեւանագումարին մը պիտի ըլլայ նշանակելու թէ անոնց շրջաբերութիւնը 1862 մարտի վերջէն պիտի սկսի, և հիմակուրէն տեւրութեան ժողովուրդներուն պիտի բաժնուի զուտ ոսկի կամ արծաթ դրամներու փոխարէն իբրեւ մէկ տարուան փոխառութիւն մը: Տարին լրանալէն ետեւ, այն թղթադրամներն ունեցողները կարող պիտի ըլլան զանոնք շրջաբերութեան հանելու և ինչպէս ուզեն գործածելու: Եթէ պատահի որ հասարակութիւնը այս թղթադրամներուն փոխարէն տալիք զուտ գումար գտնելու չտա գծուարութիւն կը ըլլէ, անոր չորս մասին մէկը հին հինգնոց կամ վեցնոց կրնայ տալ: Արեւելեայ գրամագումարը անբողջացընելու համար մը նացելու 225 միլիոնին ալ մէկ մասը՝ մինչև 100 միլիոնի չափ, զանազան եկամուտներով ստակի պիտի փոխարկուի, և անոնց փոխարէն նոյնչափ թղթադրամ պիտի տրուի այս նպատակաւ ելելիք թղթադրամներէն մնացեալն ալ պիտի պատրաստուի տեւրութեան անտաններուն, հանքերուն և սեփականութիւններուն արդիւնքով: Եւս արդիւնքները վարը յիշուելիք վճարման յանձնաժողովին պիտի յանձնուին: Տեւրութեան սեփականութիւնները և անտաններէն ելած շինուանութեան փայտերը տեւրութեան օրինացը համաձայն պիտի ծախուին, և հանքերն ալ մասնաւոր ընկերութիւններու պիտի վարձուին:

ՍԱՅԵՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱՆԱՆ

Խաչերտոսին փաշան Իզդըրուսի կուսակալ անուանեցաւ փոխանակ Եթէմ փաշային:

Հասիւ փաշան արեւելի փողերանոցին վերադառնալ անուանեցաւ փոխանակ Ռիզա Եթէմովին, որ Թանահմարթի ժողովին անդամ անուանեցաւ:

Գոնեայի համարակալ Ելի Եթէմովին Արիսէի գալմադամ անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս որ նախնիքս թուով ծանուցեցինք, երէկ, երեքշաբթի, ընդհանուր ժողով գումարեցաւ ազգային ժողովոց և խորհրդոց համարատուութիւնը լսելու և Արմաշի ու Քարաքանի ժողովոց անդամներուն կիսով փոփոխութիւնը կատարելու համար:

Եւս երկու կարևոր դործողութեանց առաջինին վրայ տալիք տեղեկութիւնն ենք որ թուով հրատարակելու ժամանակ և տեղ չունենալով՝ յետագայ թիւերնուս կը թողուին: Եւ միայն երկրորդին այսինքն ժողովականաց փոփոխութեան գործին վրայ համառօտ տեղեկութիւն մը տալ անհրաժեշտ կը համարինք:

Համարատուութեանց ունեցողութիւնը ընցած ժամանակը արդէն ժամը տասնանցած ըլլալով՝ ժողովականաց կէսին փոփոխութեան վիճակարկութիւնը միայն կըրցաւ կատարուիլ, և վեճակ ստացողներն եղան հետեւեալները:

ԿՐՈՆԱԿԱՆՔ

- Մանուէլ վարդապետ Պէյօղլուի
Տ. Գեղիկ Մայր եկեղեցւոյ
Յօհաննէս վարդապետ Աթեան
Տ. Յօհաննէս Ս. Խաչի
Տ. Գրիգոր Մանուկ
Տ. Լեւոնիս Խաչիկ
Սահակ վարդապետ փոխանորդ Ս. Ե.

ԲՈՒՍԱՐԵՄԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

- Եստակ աղա Համարձու մեան
Միլիոնաւոր ամիրայ Փափապեան
Ս. արդերես աղա Միսաքեան
Ս. Միսա Եթէմով
Յարութիւն աղա Սարուխանեան
Միլիոնաւոր աղա Եղարին
Միլիոնաւոր աղա Ֆրէնկեան
Յօհաննէս պէյ Տառնան

Հայոց Եզգին փշտակեալ սիրտն այս շաբթու նոր հարուած մ'ալ կրեց իր ամենէն երեւելի անդամոց մէկուն տարածած մահուամբը:

Նէպոլիոնեան մեծանուն Միլիոն ամիրան, որ ժամանակէ մը 'ի վեր շնչարեւելութեան անդուծելի աստուծոյ հիւանդացի էր, շաբթու առտու (ապրիլ 1) յանկարծական կերպով մը իր մահկանացու ընթացքը կըքցէ 56 տարեկան հասակին մէջ՝ յանձնարար սուգ տրամուծեան իւր արեւուշուք ընտանեացն և համայն Եզգին:

Յուդարկաւորութիւնը հետեւեալ կերակի օրը կատարուեցաւ մեծահանգէս շքով: Մարմինը՝ Պատը գեղի տունէն՝ ուր ժամանակէ մը 'ի վեր կը բնակէր՝ յիշեալ գիւղին եկեղեցին տարուելով, նախկին Պատրիարք ամենապատիւ Գեորգ արքայանին ներկայութեամբ հոգեւորական պաշտամանց արարողութիւնները կատարուելէ ետեւ, նաւամատոյցը տարուեցաւ և անկէջ նաւակներով Խաչիկ: Հոն ամենապատիւ Տ. Սարգիս արքայան Պատրիարք Հայոց, քանի մը եպիսկոպոստներ, և բազմաթիւ վարդապետք, քահանայք և դպիւրք յուդարկաւորութեան վերջին պաշտօնը կատարեցին Ս. Ստեփանոս եկեղեցւոյ մէջ 'ի ներկայութեան հազարաւոր ժողովուրդոց: Ենկէջ մարմինը գիւղին գերեզմանատունը տարուեցաւ: Հոն ալ հոգեւոր պաշտամունքը կատարուելէ ետեւ, Խաչիկի քարոզիչ շքնորհապալ Ներսէս վարդապետը սրտաշարժ և իմաստալից դամբանական ծառ մը խօսեցաւ, որն որ եկեղեցիին մէջ խօսիլ ուզեր էր ու չէր կրցեր ժողովուրդեան սատիկ բազմութենէն, և վերջապէս հանգուցեալ Եմիրային մարմինն իր նախնեաց քով թաղուեցաւ:

Նէպոլիոնեան Միլիոն ամիրան այն նշանաւոր անձերէն մէկն է որոց անունն ու գործերը չեն կրնար անյիշատակ մնալ, ոչ միայն մեր Եզգին՝ այլ և ընդհանուր Տաճկաստանի պատմութեան մէջ: Չեւք բերած մեծամեծ և պայծառ յաջողութիւնները, ըրած երեւելի գործերը և մանաւանդ անխորաւաւորածութիւններն այնպիսի մեծ համբաւ ու համարում մը վստահեցուցին էին իրեն, որ իր վերջին դժբաղդութեան տարիներուն մէջ ալ նուազած չէր:

Իսկ իր ազգային պարտաւորութեանցը գալով, եկեղեցեաց, դպրատանց, տընանկաց, որոց, աղքատաց և կարօտեցող շնորհած առատաձեռն նպաստները, և մանաւորապէս Խաչիկի Ս. Ներսիսեան վարժարանին հիմնադրութեանը և անոր պայծառութեանը համար ըրած մեծազուգում ձեռնտուութիւնները՝ Եզգիս առաջին կարգի բարեբարներուն կարգը զինքը կը դասեն և իր անունը օրհնութեամբ կը յիշեցնեն:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեղեալ հիւղարթի, որ Տաճկաց Պայրամին առաջին օրն էր, օգոստոսիառ լնքնակալը ըստ սովորութեան թափ դաբուի պալատէն հանդիսի Սուլթան Եհմէտի մզկիթը գնաց կրօնական արարողութիւններուն ներկայ գտնուելու, և անկէջ թափ դաբուի պալատը վերադառնալով, տեւրութեան բոլոր նախարարներուն ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն ծառայական յարգանքը ընդունեց:

Մեղեալ յարգանքով իր անունը պէտքով Ստարուաղան, որ երեք ամէն 'ի վեր ծանր հիւանդութեամբ կը տաքնապէր, մարտ 26ին (անցեալ կիրակի) իւր մահկանացու ընթացքը կատարեց 'ի հասակի 61 ամաց, 'ի սուգ անմխիթար թողով իւր ազնիւ ընտանիքն ու ազգականները:

Ելթուն Տիւրքի Եթէմով: Օտեան Պօշոտ աղա (հրաժարեալ): Եւս երեւոյ արժանապատիւ ժողովականաց տեղ ուրիշ անձինք ընտրելու ժամանակ չմնալով, ժողովը որոշեց, որ յաւանջիկայ ուրբաթ օրը (ապրիլ 7) նորէն ընդհանուր ժողով գումարի ընտրութեան գործը կատարելու և Ս. Երուսաղէմէն եկած քանի մը առաջարկութիւններու ընտրութիւնն ընելու համար:

միտ Մահալէսի թաղը առնէ մը հրդեհ ելելով, հիւսիսային արեւելեան սաստիկ հովի մը օդուածեամբ շուտ մը ծաւալեցաւ, և փողոցներուն նեղութեանը պատճառաւ ալ մարելու ջանքերն անօգուտ ըլլալով, Քիլիսիոյ Մահալէսի մեծ և բազմամարդ թաղը տոթողջ այրեցաւ մինչև Չարշանաղ, ուր լայն փողոցներ, պարտեզներ, մզկիթներ և այլն գտնուելով, առաջին առնել կարելի եղաւ:

Թաղին վարի ծայրն ալ կարգէ դուրս ջանքեր եղան հրդեհը արգելելու: Տուն մը կը յիշեն որ վեց անգամ բռնկեր է և մարեր են:

Եւրաթ տուններուն թիւը 450ի մօտ կը հաշուեն, որոց 50ը հայ, 30ի չափը տաճիկ և մնացեալը յոյն են:

Եւս ահագին հրդեհին մէջ երեք մանրը տղայ և մէկ ջրհանակիր կեանքերնին կորուստ են կրսուի:

Պալատու Զայոց եկեղեցւոյն մէկ նոր և գեղեցիկ ջրհանը, որ Վաղղիացւոց ջրհաններուն ձեւով շինուած էր, նեղ և անել փողոցի մը մէջ քանի մը հայաբնակ տուններ աղատելու աշխատած ժամանակը, յանկարծ հրդեհէն պաշարուեցաւ, և հազիւ ջրհանակիրները կրցան կեանքերնին ապստով ջրհանը հոն թողով, որ այրեցաւ:

Պայտերական բարեխնամ կառավարութիւնը Վ. պիտէ Սուլթանին Եթէմ Պաշայի հիւանդանոցը հրկիզեալներուն բնակութեան տուաւ:

Ուրբաթ գիշեր ժամը Տիւրքի ջոցները Վատը դիւղ Սուա-Պառնուի մօտ գոց և անբնակ տունէ մը հրդեհ ելելով՝ երկու տուն այրեցաւ:

Շաբթու գիշեր ալ ժամը 7ին միջոցները մայրաքաղաքի Թափան թաղը անուն փողոցին զուլսը հրդեհ պատահելով՝ երեք տուն այրեցաւ:

ՀԱՅԻՍՏԱՆԻ ԴՐՈՒՄՆԵՐԸ

Պարիզ հրատարակուած Ռեւիւ դ'Արթի (հանգէս գեղարուեստի) անուն զաղդիական շաբթական տարի իր մարտ 24 թուոյն մէջ «Օտեմի Եթէմովին (24) մէջ գեղարուեստական և գրգռեցիկ գիտելիքներով և խմբադրապետ Սուրի Լ. Լափոմանին ստորագրութեամբ հետեւեալ յօդուածը կը պարունակէ, որ Եզգերուս պարծանաց առիթ մը ըլլալուն համար արժան կը համարինք ամբողջ թարգմանել:

«Եսկէջ ութ ամիս առաջ իրիկուն մը Օտեմի թատրոնին մէջ Տանիէ Լամպէտ անուն խաղը կը խաղացուէր և այն իրիկունը բազմութիւն կար: Թատրոնի անօրէնին կողմանէ մեղի խրկուած տոմսակը՝ որ ամեն այս կերպ տոմսակներուն պէս անյարմար կերպով մը ընդունաւ: Կը կոչուի զի թատրոնին զետեան յարկը մուծ խցիկ մը բշէր էր: Հոտ բարեկամ մը կար՝ որ ըսիւ նստեր էր, բայց մեծ գծուարութեամբ կը տեսնէր զինքը, այնչափ թանձր մուծ մը տիրած էր հոն: Երբ պիտի ազատինք այրեօք այս թատերական ծակերէն, որոնք աւելի յարմար են խուրդներու բնակարան ըլլալու, քան թէ մարդոց:

Եւս շնորհաւորածին վերջի հանգրտի միջոցին՝ կէս մը բայի մեր բանտին դուռը, և ձմեռուն մէջէն եկած կազին աղօթ լուսով բան մը տեսայ խցիկին ծայրը: Ուշադրութեամբ քննելի զայն, և լուս մը մտածելէ ետեւ՝ համոզուեցայ որ սքանչելի և պատուական գիւտ մը ըրեր էի հոն: Գերարուեստական ու գրգռեցիկ անհղի զին գիւտ մը: Սի կարծեք որ հին ձեռագիր մը, պատկեր մը, քանդակ մը, կամ ծարտարայտեական քիչ մըն էր գտածս: Իմ ըրած գիւտս ձեր երեւակայած ամեն նաճարտար ձեռակերտներէն գերազանց էր: ձեղի պէս ինծի պէս աչք ու ձեռք ունէր: Երկայն մազեր ունէր որ դուրսընէր: Մէկ խօսքով, ըրած գիւտս քսած տարեկան պոռտի մըն էր:

— Պիտի հարցընէք թէ այդ պատա-
նին պաշտօնի հազարապետ և գեղեցիկ Ը-
սելու ի՞նչ ունէր :

— Ստուգիւ , պէտք է խոստովանիմ
որ անոր առաջին տպաւորութիւնը ամե-
նեմիս հաճոյական չեղաւ ինծի : Նոյն անոր
նայումը կասկածոտ և դէմքը անհամբոյր
և արհարար հոտ երեցաւ ինծի : Եւսու-
ամենայնիւ ինքզինքս չկրցայ բռնել հար-
ցունելու թէ ո՞ր տեղացի է :

— Երեւելոցի եմ , պատասխանեց :

— Եստ ժամանակ կայ որ Փարիզ
է :

— Գրեթէ տղայութենէս ի վեր :

— Ի՞նչ գործի կը պատրաստէք ինչ-
զինքնիդ :

— Չեմ գիտեր , Պարոն :

Եւս « չեմ գիտեր » պատասխանը Ը-
սելու գիր թէ շատ հետաքրքիր էր ես :

— Ի՞նչպէս կը գտնէք այս թատե-
րախաղը :

« Եւս անակնկալ հարցումներս վրայ
արշալուստի դեռահասակ որդին յանկարծ
վառեցաւ , և թատերախաղը քննադատեց
այնպիսի վարպետութեամբ , նրբութեամբ
և անկողմնասիրութեամբ մը որ ես հիւս-
ցայ : Սերբիշեալ թատերախաղը քննա-
դատելէն ետեւ Օտենի մէջ խաղաց-
ւած բոլոր ուրիշ խաղերն ալ քննադա-
տեց : անկէց անցաւ մեծ Օբեռային , Օ-
բեռա Քուիքին , Սօփիկին , Այսյերա-
կան թատերին և ուրիշ թատերներուն
բոլոր խաղերը ողբերգութիւնները կա-
տակերգութիւնները աչքէ անցուց ու
քննադատեց : Ինքնէն երեւ ժամանակ
մէկ խօսքերը մէկ մէկ մարդիկու էին որ ժող-
վելու կը փութային :

« Սիրտ խանդաղատեցաւ այնպիսի
առողջ պատանեկութեան հասակի մը մէջ ,
ինչպէս կրէ Յէնէլն , այնչափ խմածութե-
թիւն ու ծարտաբոսութիւն տեսնելով :
հարցուցի թէ որ լրագրին էր որ պատիւ
և բարեբաղդութիւն ունէր իր յօդուած-
ներն : հրատարակելու :

— Այ՛ մէկը , պատասխանեց . ես բան
չեմ գրեր , և երբեք գրած չունիմ :

« Պատանի , ըսի անժամանակը ու-
սին զարնելով , դուք նոր ընծիւղած գրա-
դիտական Էրադիէսի մը տպաւորութիւն
կրնէք իմ վրաս : դուք ծարտա քննաբա-
նի մը յարմար ըլլալիք ամեն ձրքերը կը
ցուցնէք ձեր վրայ : ահաւասիկ իմ հաս-
ցէիս թուղթը ձեզ կուտամ , եկէք վաղը
կամ երբոր կուզէք զիս տեսնելու , և ես
այս իրիկուրէն զձեզ ինծի վաստակալից
փնտռանեմ :

« Բանի մը օր ետքը , այս պատանին որ
բան չէր գրեր և երբեք ալ գրած չէր ,
նոյն-նոյն շրջան-շրջան մը ինծի բերաւ ,
որ Ուել- Դ. Պի- Ե. ին մէջ հրատարակ-
ուեցաւ Եւս Խորասանձեան ստորա-
գրութեամբ :

« Եւս այս էր ըրած դիւտս , և գի-
տէք սիրելի ընթերցողք , որ ուրախանա-
լուս չափ կայ :

« Պ. Եւս Խորասանձեան բաւա-
կան շնորհիւ թատերական քննադատու-
թիւններ ու յօդուածներ գրել : Ուել-
Դ. Պի- Ե. ին համար :

« Եւսնոյ աշխատող , անկողմնասէր
քննաբան , վառվռու և հմուտ գրիչ մը
ըլլալով , խմբագրութեան ասպարէզին մէջ
եղեկաբան պէս նոր հորիզոններ անցնելու
պետքն զգաց : Ուել- Դ. Պի- Ե. ին մէջ
այնպէս պայծառութեամբ բռնած քննա-
բանական դրօշով զիւր մը շարադրեց որ
մեծ ձայն պիտի հանէ : Գիրքին անունը
Վի-Պի-Ե. ին (ձգնարտութիւնը և ա-
նախադէմութիւնը) կը կոչուի : Խորձմուն-
քաւոր , արդարաւոր , բայց անաշու գրը-
ուածք մըն է : Կը հարկադրեմ քննաբան-
ները որ մտածեն անոր վրայ , և իմ ըն-
թերցողներս որ կարդան : Գալ շարժու-
նադարձի տեղեկութիւն մը պիտի տամ
անոր վրայ : Եւս այժմ դո՛ւ կըլլամ աւել-
ցնելով թէ շատ ուրախ եմ Վի-Պի-Ե. ին
Սի-Պի-Ե. ին հեղինակը Օտենի մեծ ին-
քիկին մէջ գտնելու և փառացու ապա-

դային դուռներն այս կերպով իրեն բա-
նայուս վրայ : »

Գիտութեանց և արուեստից մայրա-
քաղաքին մէջ այսպէս համբաւ ստացող
և գրագիտական նորաբողոք Էրադիէս
կոչուող ազգայնիցին խորասանձեան
մեծապատիւ Պիտի ազգային օրդին է ,
որ հինգ վեց տարիէ ի վեր Փարիզ գա-
ցած և գրականութեան մէջ այսչափ յա-
ռաջադիմութիւն ըրած է :

Յիշեալ արհիւ պատանին Էստ դրո-
գիտութեան մէջ ալ բաւական օւսում
ըրած և անկէց հինգ վեց տարի առաջ
Ռոստօֆ անուանով բարոյական պատմու-
թիւն մը գաղղիներէն հայերէն թարգ-
մանած ու հրատարակած ըլլալով , յոյս
ունինք որ իր նշանաւոր հանձնարքն և խո-
րին հմտութեան օգտակար արդիւնքներն
իր կարօտեալ Երադիէս վայելել տալով ,
ձգնարիտ պարծանք մը կըլլայ անոր :

Պէշիթաշի Թաղական խորհրդոյ նա-
մակին մնացորդք :

(Տես թիւ 477)

« Սիրակի 5 մարտ Ե. աստեթական
խորհրդոյ անդամներուն մէկուն տունը
կերթայ ուր ատենադատեան ալ կանչել կու-
տան Իւսիկուտարէն բերած թուղթը կար-
դացնելու :

Ետեսապետը նամակին մէջի խնամող
օրինաւոր կը գտնէ . բայց ստորագրութիւ-
նը թաղական խորհրդի մը չըլլալով , այլ մէկ
քահանայի մը , կրէ Ետեսապետը թէ մեր
խօսքը Թաղական խորհրդին վայելի : աս
վայագրին մէջ Թաղական խորհրդին ստո-
րագրութիւնը չըլլալուն համար Իւլի խա-
պէր չենք կրնար սալ :

Ե. Կերակի թէ դուք գործը երկնքը-
նէ կուզէք : ասիկայ արդարութիւն չէ :

Ետես . Սերբ գործը երկնքնէ չենք
ուզեր , և արդարութիւնն ալ կը ձանչ-
նանք : մինչև հիմայ եղածը Թաղական
խորհրդին պարտաւորութիւնն էր որ ըսաւ ,
և ոչ թէ ուրիշ մտքով :

Ե. Ս. Կըլապէս Թաղական խորհրդէն
գիր մը բերեմ նե ուրիշ խօսքի մը ունի :

Ետես . Ոչ , ըսելիք չունինք , բայց այս
պայմանաւ որ այսօր մինչև ժամը 11ը
այն գիրը բերէք , և մենք ալ Իւլի խա-
պէրը տանք : եթէ ոչ , վաղը առաւօ-
տուն Խորհրդին անդամները չենք կրնար
դուստրել , և երեկոյին ալ ես գործ ու-
նիմ , Իւլի խապէրնիւ երեքշաբթի օրուն
կը մնայ :

Ե. Ես մինչև ժամը 10ը գիրը կը
բերեմ . եթէ չկարենամ բերել , դէն չու-
նի երեքշաբթի կամ չորեքշաբթի օրուն
թող մնայ , որովհետև Իշխապէս ալ միայն
երկուշաբթի օրըր տուն կը դարձունէ :

Սիրակի մինչև իրիկուն յիշեալ աղան
երեւան չեղաւ , և ոչ ալ հետեւեալ օրը :

Միւս կողմէն Պէշիթաշի Թաղացոյց
մէկ քանիկ ստորագրութեամբ Թաղական
խորհրդի Ետեսապետին ազգաբարձութեան
գիր մը կուգայ հետեւեալ խմատով : « Բե-
րեստէ՞ք Եւսնոյ աղային տունը բողբա-
կանի կը ծախվի եղեր , որուն համար Թա-
ղական խորհրդէն Իւլի խապէր ուզեր են ,
արդ կուզենք ինքնից որ շատ թաղերու
մէջ Թողբականի և Լուսաւորականի մէջ
զանազան վեճերը դէժ հետեւանք ու-
նեցած են : ուստի աս տեղ ալ եկեղեցիին
մօտ և դպրոցին դիմաց բողբական դա-
լով , ապագային մէջ անկարգութիւն չի
ծագելու համար Թաղական խորհրդին ըզ-
գուշութիւնը կը հրաւիրենք , և նորին
տնօրէնութեանը կը յանձնենք :

Ետեսապետը նամակին վրայ ինքնին
չվճռելով , Թաղական խորհրդին մէկ քա-
նի անդամը և Երադիէս երեսփոխանն
րուն ինչպէ կուտայ , և անոնք ալ խորհր-
դակցութեամբ մէջերնին կ'որոշեն որ ան-
գամ մը Պատրիարքարանին ալ ինչպէ տը-
ւի , և մարտ 6 ին Պատրիարքարանին կի-
մացնեն :

Մարտ 7 ին Ե. աստեթական Իւսիկուտարի
Թաղական խորհրդէն վայագրի մը կը բերէ

Ետեսապետին . ան ալ վայագրին օրի-
նաւոր ըլլալը հաստատելէն վերջը կը պա-
խտաւանէ որ աս տանը վրայօք երէկուան
օրը մեզի աղբ մը առնին և մենք ալ Պատ-
րիարքարանին հարցում ընելու պարտաւո-
րեցանք , և Պատրիարքարանն ալ առա-
ջինց մարտ 12 ին պատասխանս ուղար-
տեցաւ . և որովհետև ձեր տանը ֆէրա-
ղը երկուշաբթի մարտ 15 ին կը դառնայ ,
ուրեմն ատանց փնտսու մինչև ուրբաթ
կամ շաբաթ առաւել կրնաք սպասել :

Ե. . . Եւսնոյ աս խօսքերուն հաճու-
թիւն կուտայ ու կերթայ . կիրակի մարտ
12 ին դարձեալ ժողովին կը ներկայանայ ,
ըսելով թէ ես Պատրիարքարանէն խնացայ
այս ուրբաթ ժողովը չե եղեր , ուստի դուք
ի՞նչ պիտի պատասխանէք :

Թ. Սերբ տալու պատասխանը դուք
մեզնէ առաջ խնայեք էք , Պատրիար-
քարանէն պատասխան չառած ի՞նչ կըր-
նաք ձեռքի պատասխանել :

Ե. Ուրեմն գալ . շարժուան մնաց
գործերնիս :

Թ. Գուք ձեր բերնովը կը վրայէք :

Մարտ 13 ին Պէշիթաշիներէն 60ի
չափ ստորագրութեամբ ուրիշ ծանու-
ցադիր մ'ալ Ետեսապետին կը խրկուի այս
խմատով . « Բերեստէ՞ք Եւսնոյ տունը
բողբականի ծախուելու գործը օր առաւ-
երկնիւնքն մեծ շնորհակալութիւն ու-
նինք » որովհետև բողբականայ սովորու-
թիւնն է մարդ որսալու աշխատիլ իրենց
կրօնին , որով երկու ազգաց մէջ դժ-
ստութիւններ կը ծագին : ուստի այս թա-
ղիս մէջ ալ անանկ անկարգութիւններ
չծագելու համար կաղաչեմք որ ամեն ըզ-
գուշութիւն ի գործ դրուի , և Պատրի-
արքարանին ալ խնայարուի : Ետեսապե-
տը թէ և առաջ Պատրիարքարանին խնաց
տուած էր , սակայն թաղացոյց ինչիւր
կատարած ըլլալու դիմամբ այս երկրորդ
գրութիւնն ալ Պատրիարքարան կը խրկէ :

Մարտ 18 երեկոյան ժամը 1 ին Եւսնոյ
եան Բարսեղ աղան Պատրիարքարանին
գիրը Ետեսապետին կը տանի այս պատաս-
խանով . « Ինչե՞ր կըրն , ասոր ալ պատաս-
խան չունիք ա' » Ետեսապետը օրը Պատ-
րիարքարանի գիրը ժողովին մէջ ատենա-
պետը կը կարդայ , որն որ խրկուած եր-
կու գրերուն պատասխանն է : « Պատրի-
արքարանը այս մասին դիտողութիւն մը
չունի , և գործը Թաղական խորհրդին
կը յանձնէ , որն որ օրինաւոր կերպով
լինցնեն » Եւսնոյ պատասխանին վրայ Թա-
ղական խորհրդին ալ Իւլի խապէր տալ կը
վճռէ այս օրոյնմաւ որ յառաջինց ուր-
բաթ մարտ 24 ին վերջինց աղարա-
րութեանց գրերուն մէջ ստորագրութիւն
տուողները կանչուին , և Պատրիարքարա-
նէն եկած գրին իմաստը անոնց ալ հա-
ղորդուի , որպէս զի դիմանալ թէ Երադ-
իս կեդրոնական վարչութիւնը և Թա-
ղական խորհուրդը իրենց պարտականու-
թիւնը կատարած են , և եթէ իրենց մե-
ջէն մէկը ամբողջ ստակը տալով առնե-
լու դիտաւորութիւն ունին , ինքնիցն .

եթէ ոչ , Իւլի խապէրը պիտի տրուի : Եւս
վերջին վճռու Ե. աստեթին խնացնելէն
ետքը , մարտ 24 ին ստորագրութիւն տը-
ւողները կանչուեցան , վերջինցալ կեր-
պով եղեկութիւնը պատմուեցաւ , և մի-
աբան հպանութեամբ իրի խապէր տալը
որոշուեցաւ , և նոյն ժամուն տրուեցաւ :

Եւս երեկոյն Թեան բուն ձիւշ պատ-
մութիւնը , որուն պարագաները ստո-
րագրութեամբ վաւերացած , Թաղական
խորհուրդին քով կը պահուին : Եւս
ուրեմն Թաղական խորհուրդը ոչ Իւլի
խապէր տալը ուշադրեցաւ պատմաւ , և
ոչ ալ անոնց կալ ծեացը պէս բողբականի
ծախուելու արգելք եղած է :

« Ստեղծ վաղ կարծիք մը կայ որ Թաղական
խորհուրդը չէ ընդունած Թաղական խորհրդին
ուշադրելը ուրիշ նպատակ մը չունէ , եթէ
ոչ , իւր պարտականութիւնները կատարել
» Պէշիթաշի Թաղական խորհուրդը իր
ընթացքին մէջ առաջին կանոն ընդունած է
ժողովին մէջ ամեն խօսուածները ստորա-
գրութեամբ վաւերացնել :

« Ստեղծ վաղ կարծիք մը կայ որ Թաղական
խորհուրդը չէ ընդունած Թաղական խորհրդին
ուշադրելը ուրիշ նպատակ մը չունէ , եթէ
ոչ , իւր պարտականութիւնները կատարել
» Պէշիթաշի Թաղական խորհուրդը իր
ընթացքին մէջ առաջին կանոն ընդունած է
ժողովին մէջ ամեն խօսուածները ստորա-
գրութեամբ վաւերացնել :

« Ստեղծ վաղ կարծիք մը կայ որ Թաղական
խորհուրդը չէ ընդունած Թաղական խորհրդին
ուշադրելը ուրիշ նպատակ մը չունէ , եթէ
ոչ , իւր պարտականութիւնները կատարել
» Պէշիթաշի Թաղական խորհուրդը իր
ընթացքին մէջ առաջին կանոն ընդունած է
ժողովին մէջ ամեն խօսուածները ստորա-
գրութեամբ վաւերացնել :

Եւս ասանկ ըլլալով , կը խնդրուի
Միւստոյի արգիւ խմբագրէն որ իր 66
երորդ թերթին մէջ « Պէշիթաշի » պիտի
նշուի թերթի տեղիքը և Պէշիթաշի
լարին պիտի հաղորդուի ինչ պայմա-
րեց » խօսքերը գրել տուողին ետ տայ :
և անոնց տեղը « Եւսնոյ » օլ զաթ-
լարը քի պիտի իշխէ հասարակ էր ինչ
կերէք կաղթեալար փաթեթաւ ինչ ահա
ինչ նշոյ ինչի քենտուլերին շան ատտ
էթիւլէր :

Եւս երեկոյն Թեան պատմութիւն ունեց
թիւր կարծիքը և կամ միայ լաճին
ուղղելու դիմամբ ըլլալով , մեր համար-
ձակութեանը ներում կը խնդրենք :

Խնդրելով և այլն . Տ. Ե. Ս. Կրօնիկան :

Գարձեալ Պիշիթաշի ուսումնա-
կան արգիւ բարեկամ մը հետեւեալ նա-
մակը գրած է մեզ :

Պէշիթաշի 1861 Ապրիլ 1 :

Սրժանայարդ Խաղաղիւր եւ սիրելի բա-
րեկամ :

Հետեւեալ տողերը ես քստմեկով կար-
դացի Լեւոն Էրեւ լրագրոյն մէջ . տարակոյս
չունիմ որ նոյն տխուր աղղեցութիւնը պի-
տի ընէ թէ ձեր եւ թէ բոլոր ազգայնաց
վրայ ալ , խնդրել Եւսնոյ-Գարսի մօտերը
Իւլի-Գարսի Գարսի պատահած բրթեկոյննե-
րու բնակարանի մը դէմ թշնամաց առ-
թիւ նոր անտեղութիւն մի է : Սրբին հաւա-
տառուած էր որ Եւսնոյ-Գարսի անցքը սուս
է . բայց երբեք Միւստոյի իբրեւ հաւա-
տի ըսելով թէ « Միւստոյի անցք մը
Պէշիթաշի մէջ պատահեց է այս օրբ » :
մայրաքաղաքիս Անգղիական օրագրի խմ-
բագրին առիթ տուած է փաստով հաստա-
տելու թէ հայ հասարակութեան վրայ տը-
ւած տեղեկութիւնները ամենաճշմարիտ են ,
միայն սա փոփոխութեամբ որ Եւսնոյ-Գա-
րսի ըսելու տեղ Պէշիթաշի ըսելու է :

Գիտեմք որ Պէշիթաշի մէջ տան մը
բրթեկոյններու ծախուելուն վրայ խնդր-
եցաւ , բայց կոծում կամ քարկոծում չե-
ղաւ , եւ ոչ մի ինչ յայտնի ցոյց թշնամու-
թեան : Տեղոյս թաղական ժողովին պարտ-
քնն է բնակչաց որ եւ և առաջարկութիւ-
նը ընկնու պայմանաւ ընդունել : Նոյնը
ըրած է ներկայ խնդրոյ իրականում քանի
մը մասնաւոր անձանց իրեն աղերսալիկ
տալուն համար , եւ որոշումն ուշացուցեր
է միայն սպառնալ դժուարեանց առիթ չի-
տալու համար թէ ինչեալ տանը ժողովու-
նեւուն թէ գնողին եւ թէ թաղիս բնակ-
չացը նկատմամբ , Բայց ժողովը քանի որ
երբեք ապօրինաւոր ընթացք մը չէ բը-
նած , շատ շատ բացատրութեան մը տեղի
տուած կրնայ համարուի , զոր ուղղող նոյն
ժողովին կրնար ստանալ : Ձեր լրագրոյն մէջ
հրատարակուելէն անգամ առաջ : Եւսնոյ
թէ Միւստոյի անպէս ըրած ըլլալ եւ մի-
այն ի տեղ-տեղ-տեղ բարձրաձայն չի գոչեր
իրեւ Եւսնոյ և չի գոչեր իրմէն ըստ ամե-
նային անհամեմատ առաւելութեամբ գործ-
ւոր Անգղիացի մունետիկ մը (Էրեւ) բարձ-
րագոյնս գոչելու ի նախապիտիւն իւր եւ բոլոր
աղղին : Բայց մենք ինչպէս կրնանք անի-
րաւ ըսել այս վերջինին որ մեզի օտար է ,
քանի որ առաջինը որ մերն է իրաւունք
տուած է անոր աղղպէս խօսելուն :

Սրտումս մախարհս շատ ընդարձակ է
ստեղծիւր եւ մարդու պարգեւեր : Ինչ ա-
մօթալի բան կըլլայ թէ որ մարդ իր նմա-
նին բնակութեան տեղի չիտայ . . . բայց ,
սիրելի բարեկամ , տես հիմայ դուն եւ ցա-
ւէ որ աղղպին խնդրները նախառանց
աճուրդի մէջ են եւ չի խառնուի Գարսի խնդին :

Լեւոն Էրեւ . Թ. 413 . Երեւան 1861 թ .

« Մայրաքաղաքիս մէջ տպագրող
Միւստոյ անուն հայ թերթ մը որ խնդկատա-
կօրէն անցքեր եւ առաջարկութիւններ ա-
ռատօրէն կը մատակարարէ տեղոյս հասա-
րակութեանը , հայտ-տեղ-տեղ մը այս մօտերս
Եւսնոյ-Գարսի կողմերը կ'որոշու պաշտա-
ման նուիրելու համար տեղացի բնիկ Բրո-
թեկոյններուն ստացած տանը դէմ ցոյց
տուած եպիսկոպիտաներով ամենաճշմարիտ յայտ-
նելիս իբրեւ կեղտ մը մեր երեսը կը զար-
նէ իր չնչին խաղաղաւանութեամբ : Այդ
կարդի անպիտան մը դէմ գրեթէ-ւրօնա-
մըրցական ասպարէզ մը իշխալէն նախա-
ձարելի է մեզի համար մեր սանձմանը : Բայց
եւ այնպէս , մեր էջերուն մէջ անցնող չա-
լաթ հրատարակուած նամակ մը , եւ միւս
մ'ալ որ մեր տեղոյս Գաղղիացի գոր-

